

Analyse:

Effekten af danskernes forbrug af vægttabsmedicin på omsætningen i den danske dagligvarehandel

Resumé

Danskerne har taget vægttabsmedicinen til sig, og antallet af brugere er i kraftig stigning. Dette påvirker naturligvis danskernes indkøbsvaner, og det kan få en vis betydning for omsætningen i den danske dagligvarehandel – herunder ikke mindst for hvordan denne omsætning fordeles blandt varekategorier.

Der kan estimeres, at der i Danmark er et potentiale for op mod 465.000 faste brugere af vægttabsmedicin, og et amerikansk studium viser, at brug af vægttabsmedicin medfører en reduktion i dagligvareforbruget på 5-9 pct.

Overføres de amerikanske erfaringer til de danske forhold, kan det således vurderes, at danskere, der bruger vægttabsmedicin, årligt vil bruge mellem 1.800 og 2.600 kroner mindre på dagligvarer. Med op mod 465.000 brugere kan det forsigtigt estimeres, at den danske dagligvarehandel – alt andet lige og under de nuværende omstændigheder – kan forvente et omsætningsfald på i runde tal en milliard kroner som følge af danskernes forbrug af vægttabsmedicin.

Dette tal kan på længere sig dog vise sig at blive endnu større, hvis prisen på vægttabsmedicinen senere hen falder tilstrækkeligt i pris, og medicinen bliver mere tilgængelig ved f.eks. at være på tabletform (frem for injektion som i dag). I givet fald må udbredelsen af medicinen forventes at blive større, og det samme må den medfølgende omsætningseffekt i dagligvarehandlen.

Vægttabsmedicin bliver stadig mere udbredt – også i Danmark

Overvægt er et stort og stadig stigende sundhedsproblem i både Danmark og resten af verden. Statens Institut for Folkesundhed anslog i 2023, at ca. 19 pct. af danskere over 16 år lider af svær overvægt (BMI ≥ 30).

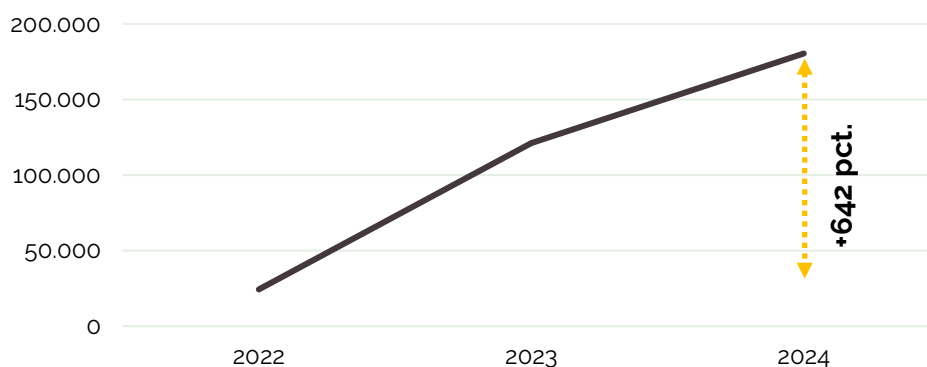
Faktaboks: Stadig flere danskere er overvægtige

I 2010 led 13,6 pct. af danskere over 16 år af svær overvægt; i 2023 var den gruppe vokset til 18,7 pct. I samme periode er andelen af normalvægtige danskere over 16 år faldet fra 50,7 til 45,1 pct.

Kilde: Jensen, H.A.R. m.fl. (2023): *Danskernes Sundhed 2023*. Statens Institut for Folkesundhed / Trygfonden, s. 77-79.

Derfor er brugen af vægttabsmedicin også i kraftig stigning. I 2024 var der over 180.000 brugere af vægttabsmedicin som i Danmark. Det er en stigning på mere end 640 pct. på to år! Stigningen er især båret frem af den øgede brug af lægemidlet Wegovy.

Antal brugere af slankemidler i Danmark, 2021-2023

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen:

<https://www.esundhed.dk/Emner/Laegemidler/Laegemidlermodovervaegt-og-egne-beregninger>.

Note: Opgørelsen omfatter lægemidlerne Wegovy, Saxenda og Mounjaro. Lægemidlet Ozempic er ikke medtaget, da det sælges som diabetesmedicin og ikke slankemiddel.

Denne udvikling kan måske få stor betydning for dagligvarehandlen, idet vægttabsmedicinen også medfører et reduceret forbrug af dagligvarer i almindelighed. Den samlede omsætningspåvirkning på dagligvarehandlen som følge af udbredelsen af vægttabsmedicin afhænger af især to faktorer:

- Det forventede og potentielle antal personer eller husstande, der i dag eller i fremtiden kommer til at benytte medicinen.
- Den forventede omsætningsnedgang pr. person eller husstand, der benytter sig af medicinen

Omsætningspåvirkningen af dagligvarehandlen kan estimeres ved at sætte disse to faktorer i relation til hinanden.

Potentielt antal brugere af vægttabsmedicin i Danmark

Der er en naturlig, øvre grænse for antallet af brugere af vægttabsmedicin. Og effekten på omsætningen i dagligvarehandlen afhænger i høj grad af, hvor denne grænse ligger.

Det må antages, at medicinen kun kan udbredes til gruppen med svær overvægt (BMI > 30). Størrelsen af denne befolkningsgruppe kan således antages at være det yderste estimat for udbredelsen af brugen af vægttabsmedicin. Ifølge Statens Institut for Folkesundhed udgjorde denne gruppe ca. 19 pct. af befolkningen i 2023. Det svarer til mere end 900.000 mennesker. Ser man nærmere på de særligt ramte undergrupper heraf, er antallet nærmere 300.000 personer.

Potentielt antal brugere af vægttabsmedicin i Danmark

Potentiel brugergruppe (danskere > 16 år)	Antal
Kun personer med svær overvægt	Ca. 930.000
Kun personer med klasse II- eller klasse III-svær overvægt	Ca. 295.000

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistik, Statistikbanken: FOLK1A og Jensen m.fl. (2023), s. 77-79.

Note: "Svær overvægt" er defineret som et BMI ≥ 30 . Klasse II-svær overvægt er et BMI ≥ 35 , og klasse III-svær overvægt er et BMI ≥ 40 . Der er taget udgangspunkt i befolkningstallet for 2024.

Det er næppe realistisk, at 100 pct. af den potentielle brugergruppe faktisk ender med at gøre brug af vægttabsmedicinen. Dette skyldes ikke mindst, at der er en ikke ubetydelig egenbetaling forbundet med behandlingen.

Omvendt er det sandsynligt, at flere personer end blot gruppen med klasse II- og klasse III-overvægt ender med at gøre brug af medicinen. Denne forventning kan bl.a. begrundes i to forhold: For det første at prisen på behandlingen over tid må forventes at falde. Det vil give flere personer adgang til behandlingen. For det andet må det forventes, at behandlingen over tid og med øget udbredelse vil blive oplevet som stadig mere normal, hvorfor behandlingen i et eller andet omfang må forventes også at blive taget i brug til håndtering af moderat overvægt. Det er f.eks. langt fra utænkeligt, at der kan opstå sæsonbetonet brug af væggtabsbehandling. Dette må ikke mindst forventes at ske, hvis / når behandlingen kan ske på tabletform frem for – som i dag – at kræve injektion.

Et scenario med en stor udbredelse kunne være en penetration på 50 pct. af den potentielle brugergruppe, dvs. halvdelen af alle danskere med BMI ≥ 30 . Det svarer til op mod 465.000 brugere i gennemsnit eller ca. tre gange det nuværende antal. Et andet scenario kunne være en penetration svarende til den lille brugergruppe plus 10 pct., dvs. alle danskere med klasse II- og klasse III-overvægt tillagt 10 pct. Det svarer til ca. 322.000 brugere i gennemsnit eller lidt mere end det dobbelte antal nuværende brugere.

Det skal bemærkes, at vurderingen af den potentielle markedspenetration her er baseret på antallet af overvægtige i Danmark i 2023. Dette antal er naturligvis ikke en statisk størrelse, og antallet er over tid steget betydeligt. Udbredelsen af væggtabsmedicin vil dog modvirke en fortsat stigning. Det er her forsigtigt antaget, at de to tendenser – stadig stigende overvægt og udbredelsen af behandling herfor – nogenlunde udligner hinanden. Denne antagelse er naturligvis forbundet med en ikke ubetydelig usikkerhed. I det følgende er regnet på to scenarier, nemlig en potentiel brugergruppe på 300.000 hhv. 465.000 danskere.

Vægttabsmedicinens betydning for den enkeltes forbrug af dagligvarer

Vægttabsmedicin fungerer ved bl.a. at være appetitdæmpende og ved – for mange – at reducere lysten til snacks og hurtige kalorier. Dette påvirker i anden række således også brugernes indkøbsmønstre.

Den danske dagligvarehandel omsatte i 2024 forventeligt for i omegnen af 181 mia. kroner. Det svarer til, at alle danskere over 16 år havde et gennemsnitligt dagligvareforbrug på ca. 36.500 kroner i 2024, eller tilsvarende at hver husstand i Danmark havde et gennemsnitligt forbrug af dagligvarer på næsten 64.000 kroner om året.

Beregning af gennemsnitligt dagligvareforbrug pr. dansker / pr husstand

Post	Beløb / faktor
Samlet omsætning i dansk dagligvarehandel, 2024 (est.)	181,2 mia. kroner
Antal danskere over 16 år, 2024	4,97 mio.
Gennemsnitligt forbrug af dagligvarer for danskere på 16 år eller derover (est.)	36.500 kroner
Antal husstande i Danmark, 2024	2,83 mio.
Gennemsnitligt forbrug af dagligvarer pr. husstand (est.)	63.900

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistik, Statistikbanken: REGN1, DETA221, FOLK1A og FAM55N.

Note: Omsætningen i dagligvarehandlen i 2024 er estimeret ud fra omsætningen i 2021 og tilpasset med udviklingen i detailomsætningsindekset (DETA221), hvor der er beregnet et middelindeks for årene 2021, 2022, 2023 og 2024; dette middelindeks er brugt til at fremskrive omsætningstallet fra 2021 til 2024. Faktoren, der fremskrives med er 1,091. Der er taget afsæt i omsætningsindekset for "fødevarer og andre dagligvarer". Antallet af danskere over 16 år er fremkommet som summen af det gennemsnitlige antal danskere i alle aldersgrupper i hvert kvartal af 2024.

Et amerikansk studium har vist, at husstande med mindst én bruger af vægttabsmedicin reducerer dagligvareindkøbet med i gennemsnit 5,5 procent i løbet af seks måneder.¹ Reduceres en dansk husstands indkøb af dagligvarehandlen i dette omfang, svarer det til en reduktion på over 3.500 kroner. For enkeltpersoners forbrug svarer et fald i indkøbet af dagligvarer på 5,5 pct. til en reduktion i forbruget på lige over 2.000 kroner.

Det er værd at bemærke, at denne forbrugsreduktion ikke vil være ligeligt fordelt; det er fødevarerforbruget, der bærer det samlede omsætningsfald. Omsætningen fra andre dagligvarer – f.eks. husholdningsartikler, papirvarer, hygiejneprodukter, dyrefoder mm. – må forventes at være uændret trods en øget brug af vægttabsmedicin blandt danskerne.

Det er samtidig næppe realistisk, at det amerikanske studiums resultater umiddelbart kan overføres til danske forhold. Nogle ting taler for, at omsætningseffekten i Danmark vil være

¹ Hristakeva, S., Liaukonyte, J., & Feler, L. (2025): The No-Hunger Games: How GLP-1 Medication Adoption is Changing Consumer Food Demand., *Cornell SC Johnson College of Business Research Paper*, s. 16.

mindre end i USA; andre ting taler for, at omsætningseffekten i Danmark vil være større end i USA.

På den ene side: Selvom udbredelsen af svær overvægt er både høj og stigende i Danmark, er fænomenet stadig langt mere udbredt i USA.

Effekten af vægttabsmedicin på den enkelte husstands forbrug må derfor forventes at være større i USA end i Danmark. Dette skyldes det simple forhold, at den meget svære overvægt (BMI > 40) er mere udbredt i USA end i Danmark, hvorfor effekten i hvert enkelt tilfælde gennemsnitligt må forventes at være større end i Danmark – der er ganske enkelt "mere at tage af".

Faktaboks: Udbredelsen af meget svær overvægt i Danmark hhv. USA

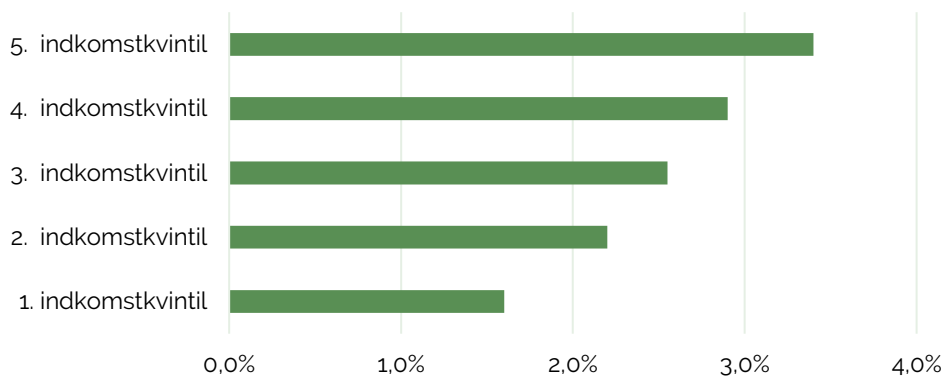
I Danmark var det i 2023 ca. 2 pct. af de over 16-årige danskere, der led af klasse III-svær overvægt (dvs. havde et BMI på over 40). I USA var det tilfældet for over 9 pct. af den voksne befolkning. Meget svær overvægt er således betydelig mere udbredt i USA end i Danmark.

Kilde: Jensen m.fl. (2023), s. 77-78 og Emmerich, S.D. m.fl. (2024): *Obesity and Severe Obesity Prevalence in Adults: United States, August 2021–August 2023*. NCHS Data Brief, nr. 508.

Det peger i retningen af, at den gennemsnitlige effekt for de danske husstande, hvori der er brugere af vægttabsmedicin, er mindre end et forbrugsfald på 5,5 pct.

På den anden side og omvendt viser det amerikanske studium også, at effekten på forbruget er betydeligt højere for højindkomstgrupper. Her er det gennemsnitlige fald i forbruget ikke 5,5 pct., men snarere 8,6 pct. – og i Danmark stiger brugen af vægttabsmedicin tydeligt med indkomsten. Det peger muligvis i retning af, at effekten i Danmark kan være større end 5,5 pct.

Andel brugere af slankelægemidler blandt 30-59-årige fordelt på indkomstkventiler, 2023H1

Kilde: Møller, F.S. & Hegelund, E.R. (2024): Hvem bruger slankelægemidler? Danmarks Statistik Analyse, 2024/03, s. 6-7.

Et bud er således, at den gennemsnitlige forbrugseffekt af vægttabsmedicin i Danmark er en forbrugsnedgang på mellem 5 og 7 pct. for de personer, der er brugere af vægttabsmedicinen. En nedgang i forbruget af dagligvarer på 5-7 pct. per person, der benytter sig af vægttabsmedicinen, svarer til en reduktion i det samlede dagligvareforbrug på mellem 1.800 og 2.600 kroner.

Samlet estimat over omsætningsnedgang i dagligvarehandlen som følge af udbredelsen af vægttabsmedicin

Med afsæt i ovenstående kan der konstrueres fire scenarier for betydningen på omsætningen i dagligvarehandlen af udbredelsen af vægttabsmedicin i Danmark. Scenarierne bygger på, at udbredelsen enten kan være stor eller lille, og at forbrugseffekten kan være enten høj eller lav.

Scenarierne beskriver således spændet fra en situation med en stor udbredelse og en høj forbrugseffekt (465.000 brugere og en nedgang i dagligvareforbruget pr. person på 7 pct. – scenario A) til en situation med en lidt mindre udbredelse og ditto forbrugseffekt (300.000 brugere og en nedgang i dagligvareforbruget pr. person på 5 pct. – scenario D).

Scenarier for effekten på omsætningen i dagligvarehandlen af udbredelsen af vægttabsmedicin – oversigt

		Forbrugseffekt	
		Høj	Lav
Udbredelse	Stor	A: 465.000 brugere og en gennemsnitlig forbrugsnedgang på 7 pct.	B: 465.000 brugere og en gennemsnitlig forbrugsnedgang på 5 pct.
	Lille	C: 300.000 brugere og en gennemsnitlig forbrugsnedgang på 7 pct.	D: 300.000 brugere og en gennemsnitlig forbrugsnedgang på 5 pct.

Kilde: Se ovenstående tabeller og figurer.

Disse fire scenarier beskriver en omsætningsnedgang for dagligvarehandlen i Danmark på mellem ca. 0,6 og 1,2 mia. kroner. Dette skal sættes i relief til den samlede omsætning på ca. 181 mia. kroner. Den forventede omsætningsnedgang som følge af udbredelsen af væggtabsmedicin svarer således til op mod 0,65 pct. af den samlede omsætning i den danske dagligvarebranche.

Scenarier for effekten på omsætningen i dagligvarehandlen af udbredelsen af væggtabsmedicin – beregning

		Forbrugseffekt	
		Høj	Lav
Ud	Stor	A: -1,19 mia. kroner	B: -0,85 mia. kroner
	Lille	C: -0,82 mia. kroner	D: -0,59 mia. kroner

Kilde: Se ovenstående tabeller og figurer.